

Het zou zo fijn zijn als artsen dit allemaal eerder zouden vertellen

Kim Hulscher

Nasleep interview • Uit onderzoek blijkt dat kankerpatiënten veel klachten houden na hun behandeling. Kim Hulscher (50) kan nog geen tien minuten staan of lopen.

Ex-kankerpatiënt Kim heeft nu een parkeerkaart voor gehandicapten

Maurice Timmermans
redactie gezondheid&zorg

Ze kan het zich nog goed herinneren. Na de behandeling zei de gynaecoloog: gefeliciteerd, mevrouw, u bent klinisch in remissie. Oftewel: hersteld. “Maar niemand sprak over wat me te wachten stond.”

Kim Hulscher was 39, toen in 2013 baarmoederhalskanker bij haar werd ontdekt. Eerst was er sprake van onrustige cellen, een voorstadium, maar eenmaal op gesprek bij de arts bleek het kanker. “Ik zat wat wazig voor me uit te staren, en voordat ik het wist was het gesprek voorbij.”

Daarna volgden een operatie, (inwendige) bestraling en een chemokuur. Tijdens de operatie kwamen uitzaaiingen in de lymfeklieren aan het licht, waarvan er 42 zijn weggehaald. De baarmoeder is niet verwijderd. “Dat zou te zwaar voor mijn lichaam zijn geweest, zei de arts. Ik kon me daar toen weinig bij voorstellen, maar nu weet ik wat een kankerbehandeling met je lichaam kan doen, en wat je eraan over kunt houden.”

Krachtverlies

Uit onderzoek van de Nederlandse Federatie van Kankerorganisaties (NFK) blijkt dat 89 procent van de patiënten vele jaren later nog kampen met lichamelijke en psychische problemen.

Hulscher is sinds vorig jaar in het bezit van een parkeerkaart voor gehandicapten. “Het was niet makkelijk, je valt ineens in de categorie gehandicapten. Ik kan nog geen tien minuten staan of lopen. Ik ken vrouwen die een rolstoel huren als ze naar een museum gaan of op een stedentrip. Heb ik ook weleens gedaan.

Algehele vermoeidheid en gebrek aan energie spelen hierbij een rol, maar ook lymfoedeem in haar rechterbeen. “Vijf jaar geleden kreeg ik daar last van, een gevolg van de lymfeklieren die zijn weggehaald.”

Ook laat ze van alles uit haar handen vallen, van smoothies tot haar laptop. “Het is een vorm van neuro-

‘Ik heb ook wel eens een rolstoel gehuurd in een museum of op een stedentrip’

FOTO HJ HUNTER

pathie, al heb ik geen zenuwpijn, wel krachtverlies in mijn handen en minder controle. Dopjes van zeep- of shampooflessen krijg ik ook moeilijk open.”

Op haar werk, ze is manager bij het Leger des Heils, heeft ze afspraken gemaakt over allerlei aanpassingen. “Ik heb als enige een eigen kamer omdat ik me in de kantoorruimte niet kan concentreren. Alleen in stilte lukt dat. Ook werk ik op flexibele tijden. ‘s Ochtends kunnen blaas- en darmproblemen mijn routine verstoren. Daarom slik ik dagelijks een laxerend middel. Het zijn van die din-

‘Menigeen valt uit met een burn-out, vaak zo’n vier jaar na de behandeling’

gen waar je het op een verjaardagsfeest liever niet over hebt.”

Veel vrouwen buffelen ‘s avonds en in het weekend door als ze hun werk overdag niet afkrijgen. Dat hoort Hulscher op bijeenkomsten

van Stichting Olijf, een patiëntenorganisatie voor vrouwen met gynaecologische kanker. Ze werkt er als coördinator voorlichting en lotgenotencontact. “Doorwerken in de avonden eist zijn tol, menigeen valt uit met een burn-out. Vaak zo’n vier jaar na de behandeling.”

Malaise

Ook andere mentale malaise als angsten en depressie volgen vaak na een kankerdiagnose. Hulscher weet nog hoe angstig ze was net na de operatie. “Over alles wat ik in mijn buik voelde, elk pijntje of opgezette lym-

feklier, maakte ik me zorgen. Maar die angst is weggeëbd.”

Zorgmedewerkers zouden patiënten veel beter moeten voorlichten, vindt Hulscher. “Het zou zo fijn zijn als artsen dit allemaal eerder zouden vertellen. Liefst voordat de behandeling begint. Ik heb een chemokuur gehad, waarbij het risico op oorsuizen groot is. Bij een muzikant, weet ik, hebben ze ooit een andere chemo aangeboden, zodat zijn gehoor niet beschadigd zou raken. Zo bied je patiënten een keuze. Daar kunnen artsen niet altijd, maar soms wel rekening mee houden.”

Milieudoelen

Ook nieuw kabinet moet ‘op korte termijn stikstof reduceren’

Auke van Eijnsden
redactie politiek

Of de formerende partijen het nu leuk vinden of niet, het terugdringen van stikstof blijft volgens demissionair minister Christianne van der Wal (natuur en stikstof) onvermijdelijk. Die boodschap geldt dus óók voor PVV, VVD, NSC en BBB, zei de bewindsvrouw donderdag in een Tweede Kamerdebat. “Ongeacht wat een nieuw kabinet van plan is, het is en blijft noodzakelijk dat we op korte

termijn stikstof reduceren.” Van der Wal verdedigde in het parlement de jaarlijkse begroting van haar departement.

Het is volgens de minister essentieel dat ‘de beweging die we met elkaar in gang hebben gezet niet stilvalt’. Ze wees in het bijzonder op de provinciale plannen om de doelen voor landbouw, natuur, water en stikstof te behalen. Daarvoor maakte het kabinet op de valreep nog bijna 1,3 miljard euro extra vrij.

Voor die kapitaalinjectie is nog

wel groen licht nodig van de Tweede Kamer. Dat is geen vanzelfsprekendheid, bleek woensdag in het eerste deel van het begrotingsdebat. Onder meer de onderhandelende partijen twijfelen nog, PVV-Kamerlid Jeanet Nijhof zei de extra gelden voor provincies ‘niet nu’ te willen steunen.

Onverstandig, meent minister Van der Wal, die sinds de verkiezingen ook VVD-Kamerlid is. “Het gedane werk gaat dan verloren, we raken mensen kwijt, en ik denk ook het vertrouwen in de overheid.” Ze riep

de Tweede Kamer op voor de toegevoegde stikstofmiljarden te stemmen.

Want linksom of rechtsom, zei de bewindsvrouw, de doelen moeten worden behaald. Zelfs als de formerende partijen een streep zetten door het kabinetsbeleid van de afgelopen jaren, zijn het rijk en de provincies volgens Van der Wal gehouden aan Europese richtlijnen. Als die doelen uit zicht raken, hangt Nederland opnieuw juridische tegenslag en een mogelijk ‘stikstofslot’ boven het

hoofd. Van der Wal noemde specifiek de rechtszaak die Greenpeace tegen de staat heeft aangespannen.

Volgens de milieuoorganisatie doet Nederland aantoonbaar te weinig om kwetsbare natuur te redden. “Wij zijn op dit moment bezig met ons verweer”, zei Van der Wal.

Daarbij beroept het kabinet zich volgens haar op de voortgang die de afgelopen tijd is geboekt. “Als die voortgang stopt, maakt ons dat kwetsbaar. Dan neemt de rechter het weer over.”